

Zsidóság, csendőrség és kommunisták

1944. március 19-én Magyarországot Hitler csapatai—elsősorban SS és rendőri egységek—formálisan megszállták. Ezzel a nappal Magyarország elvesztette önállóságát. Minden minisztériumba, magasabb parancsnokságokra, rendőrségre, csendőrséghez a Nácik tanácsosokat vagy összekötő tiszteket delegáltak, akik ettől fogva a helyzet igazi urai voltak és kezükben tartották a vezetést. A németek követelték a magyaroktól, hogy most már hozzáfogjanak a zsidókérdés megoldásához, vagyis a zsidóság kivezetését Németországba vagy más olyan területre, amely német főhatóság alatt állt.

Ennek a követelésnek az alapján a Magyar Belügyminiszter elrendelte a zsidó lakosság egybegyűjtését gettókba, továbbá vasúttal való továbbszállításukat a fent megjelölt helyekre. Mivel az akkori magyar kormány pártszervezetekkel nem rendelkezett, ennek a belügyminiszteri törvényerejű rendeletnek a végrehajtásával Budapesten a rendőrség, vidéken a csendőrség volt megbízva. Az akciót a Belügyminisztériumban Baky László és Endre László államtitkárok vezették. A végrehajtás felelőse Ferenczy László alezredes volt, akire a Belügyminiszter Kormánybiztosi jogkört ruházott rá. Jaross Andor belügyminiszter és ez a három ember volt felelős a zsidó-kitelepítési rendelet kiadásáért. Mind a négyen halállal bünhődtek érte és Budapesten felakasztották őket. A rendőrség és a csendőrség csupán végrehajtotta a parancsot. Szolgálatuk abból állt, hogy a zsidó családokat lakásukból a gettóba kísérték, ott őrizték, onnan a vasúti állomásra vitték s a szállításokat a magyar határig kísérték. A háttérben ott álltak mindenütt az S.D. sötét tekintetű funkcionáriusai gépfegyverrel, akik az egész szállítást kémlelték és ellenőrizték. A csendőrség ezt a számára sohasem ismert, teljesen szokatlan eljárást a maga számára is megszégyenítőnek és lealázónak tartotta. Mégis végre kellett hajtania a parancsot, mivel semmiféle olyan jogi alap nem létezett, amelyiknek alapján a parancs teljesítése megtagadható lett volna.

Sajnos nem tagadható, hogy egyes esetek előfordultak, amikor csendőrszemélyek túllépték hatáskörüket és erőszakos cselekményeket, tettelegességeket követtek el. Ezen tetteket nem hivatalból, hanem személyes indítékból cselekedték, amiért személyesen kell a felelősséget viselniük és valóban azóta csaknem valamennyi halállal fizetett érte.

A zsidók Magyarországról való kiszállításával kapcsolatban megállapíthatjuk a következő tényeket:

- a.) A rendeletet a német náci kormány kényszerítette rá Magyarországra. Az egész ország német megszállás alatt állott és valóságosan az ő kezükben volt az államhatalom.
- b.) Az egész akció levezetése a Belügyminisztérium kezében volt, akik Ferenczyt bízták meg és széleskörű teljhatalmat adtak neki.
- c.) Az akció kivitelezéséhez nem az egész csendőrség, mint szervezet, hanem csupán egyes részlegei voltak bevetve. Nagyon sok tagja a csendőrségnek egyáltalán nem, vagy csak kis részletében vett részt benne. Így például a tábori csendőrség és a harcéri rendfenntartó szolgálatot teljesítő egységek távol voltak az egész akciótól és egyáltalán nem vettek részt benne. Ugyanez volt a helyzet valamennyi magasabb törzsnél és parancsnokságnál és a kiképzési egységek parancsnokságánál, valamint azon csendőrőrsöknél, amelyek területén zsidók nem laktak, vagy olyan csendőrök esetén, akik az akció ideje alatt vagy szabadságon, vagy betegség miatt távol voltak. Voltak olyan csendőrőrsök is, amelyek körzetében csupán 3-4 zsidó család élt. A miniszteri rendelet értelmében az őrsparancsnok szolgálati felszólítást kapott a körzeti

hatóságtól, hogy ezeket a legközelebbi gyűjtőhelyre kísérje el, amellyel az ő szerepe a zsidók elleni akcióban véget is ért teljesen.

- d.) A háború alatt az átlag embereknek, különösképpen vidéken nem volt alkalma a világ híreihez jutni, mert csupán a kevés helyre és hézagosan eljutó újság, a nagyon ritka rádió és főként a szájról szájra terjedő híradás volt híreik forrása. Így a vidéken szolgáló csendőrök sem lehettek tudatában annak, hogy az elszállított zsidóságra milyen sors vár. A koncentrációs táborok munkájáról a világ nagyrészen csak a háború után szerzett tudomást.
- e.) A zsidók összegyűjtéséért és elszállításáért városokban a rendőrség, vidéken a csendőrség volt felelős. S a zsidóság létszáma messzemenően magasabb volt a városokban, így a rendőrségnek lényegesen nagyobb szerepe volt a zsidóság összegyűjtésében, őket viszont nem itélték el *kollektivan*, a csendőrséghez hasonlóan.

Mindebből tárgyilagosan és egyértelműen következik, hogy a zsidó kérdéssel kapcsolatosan a Csendőrség *kollektiv* felelősségének a vádja megalapozatlan.

1944. nyarán a zsidók erőszakos kiszállításának felelősségét *kollektiven* a csendőrségre háritották. Ebben a kirakati manőverben a zsidó ügy csupán ürügyként szolgált arra, hogy a kommunisták a M. Kir Csendőrséggel egyszer s mindenkorra leszámolhassanak. A kommunistáknak a csendőrség elleni gyűlölete volt az igazi oka annak, hogy a csendőrségre a zsidóság elleni kollektiv bűnösség vádját rákenték. Ennek a gyűlöletnek pedig a zsidósághoz semmi köze nem volt, hanem abból eredt, hogy a csendőrség a bolsevik életszemlélettel szemléletében és gyakorlatában is határozottan szemben állt és a kommunista földalatti mozgalom ellen kiengesztelhetetlenül és fáradhatatlan küzdött hatásos és törvényes eszközökkel a két világháború közötti időben és a II Világháború alatt is.

Ismeretlen író tollából